

Titulació	Tipus	Curs
4315555 Egiptologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Jose Lull García

Correu electrònic: jose.lull@uab.cat

Equip docent

Josep Cervello Autuori

Marc Orriols Llonch

Jose Lull García

Joan Oller Guzman

(Extern) Andrés Diego Espinel

(Extern) Francisco Bosch Puche

(Extern) Juan Carlos Moreno García

(Extern) Lucía Díaz-Iglesias Llanos

(Extern) Miguel Ángel Molinero Polo

(Extern) Miquel Carceller Sindreu

(Extern) Rafael Saade Saade

(Extern) Sandra Tárraga Bono

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per cursar aquest mòdul és imprescindible haver cursat els sis mòduls lectius del primer any del màster i estar cursant simultàniament (o haver cursat ja, en edicions anteriors del màster) els quatre mòduls lectius del segon any.

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul del màster és doble:

1) Capacitar l'estudiant per a l'ús dels mètodes i tècniques del treball científic en egiptologia, facilitar-li el coneixement i l'accés als instruments i fons bibliogràfics i webgràfics propis de la disciplina (repertoris bibliogràfics i de fonts, obres de referència, literatura primària i secundària...) i introduir-lo en la història de la disciplina i en els principals debats teòrics i metodològics del passat i del present. Aquestes habilitats i coneixements s'impartiran en el marc de la matèria Metodologia de la recerca egiptològica.

2) Tutoritzar la confecció del Treball de Final de Màster de l'estudiant, que consistirà en l'elaboració d'un article egiptològic d'alta especialització, d'unes 30 pàgines de extensió i amb un aparell crític ben organitzat i desenvolupat, que podrà consistir tant en un detallat estat de la qüestió sobre una problemàtica egiptològica determinada com en un treball de recerca original sobre un tema concret. En ambdós casos, la temàtica serà definida de comú acord entre l'estudiant i el professor tutor del treball. El TFM comportarà necessàriament a més l'ús dels mètodes i tècniques del treball egiptològic i de les TIC, l'anàlisi directa de fonts textuais, iconogràfiques i/o arqueològiques, i la consulta de repertoris de fonts, obres de referència en la disciplina i literatura primària i secundària. Eventualment, comportarà també edició de textos.

Competències

- Actuar d'una manera creativa i original amb solidaritat i esperit de col·laboració científica.
- Analitzar críticament una problemàtica científica determinada en base a fonts històriques i culturals.
- Aplicar els mètodes i tècniques del treball egiptològic i utilitzar els principals instruments i repertoris bibliogràfics, sèries i revistes, obres de referència i corpora de textos, diccionaris i enciclopèdies egiptològics.
- Llegir, traduir, analitzar gramaticalment, interpretar críticament i editar textos de l'egipci antic, l'egipci mitjà i neoegipcis de diferents gèneres i sobre diferents suports.
- Organitzar i planificar els continguts d'un treball de recerca (article, monografia) i/o d'una exposició oral (classe, comunicació, conferència).
- Posseir i comprendre coneixements que aporta una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Processar i discriminar informació, confeccionar catàlegs i repertoris de fonts textuais o materials, preparar bases de dades bibliogràfiques i científics.
- Que els estudiants posseeixen les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Reconèixer i valorar problemàtiques sociològiques o ecològiques com el gènere, l'alteritat, la multiculturalitat, la identitat, l'estrangeria o les relacions entre les societats humanes i el medi, responent a les inquietuds de la societat del nostre temps.
- Valorar la qualitat, l'autoexigència, el rigor, la responsabilitat i el compromís social, tant en la formació com en el treball científic i divulgatiu.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar d'una manera creativa i original amb solidaritat i esperit de col·laboració científica.
2. Analitzar críticament una problemàtica científica determinada en base a fonts històriques i culturals.
3. Analitzar críticament una teoria, una obra o un plantejament egiptològic amb vistes al debat científic.
4. Aplicar els mètodes propis de la investigació egiptològica en les seves diferents subdisciplines.
5. Citar correctament per les seves sigles les fonts textuais, arqueològiques o iconogràfiques d'acord amb la seva procedència, ubicació o catàleg de publicació.
6. Confeccionar una bibliografia crítica d'un determinat tema o problema egiptològic.

7. Conèixer els principals recursos egíptològics on-line (webs i bases de dades) i obtenir informació de la xarxa distingint continguts críticament.
8. Editar de manera crítica textos jeroglífics i hieràtics.
9. Estructurar un treball d'investigació egíptològica, confeccionar el seu aparell crític.
10. Exposar l'estat de la qüestió d'un determinat tema o problema egíptològic.
11. Llegir críticament bibliografia egíptològica.
12. Manejar amb soltesa el software de composició de textos jeroglífics.
13. Manejar els diferents repertoris bibliogràfics, textuais i arqueològics, els principals corpora de textos i les principals sèries i revistes especialitzades en ús en egíptologia.
14. Organitzar i planificar els continguts d'un treball de recerca (article, monografia) i/o d'una exposició oral (classe, comunicació, conferència).
15. Posseir i comprendre coneixements que aporta una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
16. Processar i discriminar informació, confeccionar catàlegs i repertoris de fonts textuais o materials, preparar bases de dades bibliogràfiques i científics.
17. Processar informàticament textos jeroglífics i coptes.
18. Que els estudiants posseeixen les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
19. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
20. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
21. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
22. Reconèixer i valorar problemàtiques sociològiques o ecològiques com el gènere, l'alteritat, la multiculturalitat, la identitat, l'estrangeria o les relacions entre les societats humanes i el medi, responnent a les inquietuds de la societat del nostre temps.
23. Ressenyar críticament llibres o articles egíptològics especialitzats.
24. Valorar la qualitat, l'autoexigència, el rigor, la responsabilitat i el compromís social, tant en la formació com en el treball científic i divulgatiu.

Continguts

MATÈRIA: METODOLOGIA DE LA RECERCA EGIPTOLÒGICA

- 1) Història de l'Egiptologia. Principals corrents teòrics, epistemològics i metodològics en filologia, història i història de la cultura egípcies. La recerca egíptològica avui: principals corrents i línies. L'Egiptologia a Espanya.
- 2) L'Egiptologia a Egipte. Principals institucions, biblioteques i museus. Principals missions durant els segles XIX i XX. Principals missions actuals. L'Egiptologia fora d'Egipte. Principals universitats, institucions, biblioteques, museus i exposicions.
- 3) El problema de la transcripció dels noms propis i de termes diversos a les nostres llengües.
- 4) El treball egíptològic (I): edició de textos (jeroglífics, hieràtics, demòtics, coptes; epigràfics, sobre paper, sobre ostraca ...).
- 5) El treball egíptològic (II): publicació de fonts arqueològiques i iconogràfiques.
- 6) El treball egíptològic (III): la missió sobre el terreny. Tècniques auxiliars: la datació, la ceràmica, anàlisi d'artefactes i ecofactes (dades geològiques i paleobiològiques), l'arquitectura, la restauració, la fotografia i fotogrametria, el dibuix, la topografia.

7) Informàtica i Egiptologia. Processament de textos jeroglífics: JSesh. Fonts de transliteració i copte. Introducció a les Tècniques de la Informació i la Comunicació (TIC). Programes per al processament de fotografies i per a la realització de dibuixos, plànols i mapes. Bases de dades i principals recursos egiptològics online. Confecció de presentacions en Power-point.

8) La bibliografia egiptològica: principals repertoris bibliogràfics (AEB, OEB, PM); principals repertoris de fonts; enciclopèdies i diccionaris enciclopèdics; gramàtiques i diccionaris de la llengua; sèries i revistes especialitzades.

9) La publicació egiptològica: com elaborar un text egiptològic especialitzat. Sistema tradicional i sistema americà. Confecció de la bibliografia. Confecció de l'aparell crític. Edició d'un volum col·lectiu (actes de congressos, homenatges, etc.). La ressenya bibliogràfica.

10) Investigació, publicació i qualitat. Indexació i categories de revistes especialitzades. Principals llistes de revistes d'humanitats nacionals i internacionals. Índex d'impacte. Indicis de qualitat de llibres (editorials, publicació a l'estranger, traduccions, nombre de cites, ressenyes...). El curriculum vitae.

TREBALL DE FI DE MÀSTER

Vegeu el document: "Orientaciones para la elaboración del Trabajo de Fin de Máster".

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de metodologia teòriques i pràctiques	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Tipus: Supervisades			
Tutories	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Tipus: Autònomes			
Elaboració i presentació pública del treball de final de màster	440	17,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24

Vegeu el document: "Orientaciones para la elaboración del Trabajo de Fin de Máster".

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Exercicis de la matèria "Metodologia de la recerca egiptològica"	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Treball de final de màster	95%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24

Per superar el mòdul cal superar l'avaluació de les dues matèries que el componen.

A la taula, no s'especifiquen les hores de dedicació a cada activitat perquè poden variar d'un estudiant a un altre. Les hores totals aproximades de treball personal de l'estudiant s'especifiquen a la taula de la secció de "Metodologia".

Els exercicis de la matèria METODOLOGIA DE LA RECERCA EGIPTOLÒGICA consistiran en:

- 1) Exercicis d'ús de repertoris de fonts i d'instruments bibliogràfics especialitzats.
- 2) Breu treball sobre una institució egiptològica.
- 3) Breu treball sobre una missió arqueològica a Egipte de primera importància.
- 4) Exercicis de confecció de bibliografia i aparell crític.
- 5) Exercicis amb el processador de textos jeroglífics i altres software d'ús en egiptologia.
- 6) Edició de textos egipcis en escriptura jeroglífica, hieràtica, demòtica i copta; sobre papir, òstracon o epigràfics.
- 7) Una ressenya bibliogràfica.

Atès que aquests exercicis tenen com a objectiu fonamental preparar l'estudiant per a la confecció del TFM, s'avaluaran en essència a partir del propi TFM. Per aquesta raó, a efectes de la nota final del mòdul, se'ls assigna un pes específic de tan sols un 5%.

CARACTERÍSTIQUES I FORMAT DEL TFM

El TFM es planteja com un article d'investigació que ha de respondre, en contingut i metodologia, als estàndards de la disciplina egiptològica. No és, per tant, una monografia, l'argument haurà d'estar molt ben definit i ser delimitat, i els objectius hauran de ser realistes, tenint en compte el temps a disposició i els mitjans a l'abast. L'estudiant pot triar el seu professor tutor d'entre tots els professors del Màster, d'acord amb les seues preferències temàtiques o metodològiques. L'estudiant i el professor decidiran de comú acord la tutorització. Els professors poden suggerir possibles temes als estudiants. Si, al revés, són els estudiants els qui els proposen temes concrets als professors, estos han de valorar la seua viabilitat i validar o no les propostes. Una vegada posats d'acord l'estudiant i el professor tutor sobre un tema, tots dos hauran de reunir-se almenys una vegada al mes per a realitzar un adequat seguiment del treball.

D'acord amb la seua concepció com a article d'investigació, l'extensió del TFM ha de ser d'unes 30 pàgines (amb bibliografia, aparell crític i figures -dibuixos, fotografies, taules, mapes, plans...- inclosos). Si la temàtica del treball fa necessària la incorporació d'ulterior material gràfic, el nombre de pàgines pot elevar-se fins a 40. En cap cas el treball podrà tindre més de 40 pàgines. El text principal ha d'escriure's en lletra Times New Roman, 12 punts. El text de les notes ha d'escriure's en lletra Times New Roman, 10 punts. Només la portada del treball i els títols dels capítols (però no els dels apartats) poden escriure's amb lletra d'una grandària major (però sempre Times New Roman). La fulla ha de ser DIN-A4 i els marges han de ser els que apareixen per defecte en Word. L'interlineat del text principal ha de ser 1,5. El treball es redactarà en espanyol, en català o en anglès i es cuidarà que la llengua tinga la correcció i la qualitat que correspon a un nivell universitari d'estudis. En cap cas s'acceptaran per a la lectura pública treballs que no estiguen correctament redactats.

Calendari i lectura pública

29 d'octubre de 2024 Reunió informativa prèvia

20 de gener de 2025 Data límit per a la comunicació al coordinador del màster de la temàtica (títol provisional) i del tutor del TFM.

15 de maig de 2025 Data límit per al lliurament al tutor del TFM i al coordinador del màster d'un índex provisional i una bibliografia el més completa possible del treball.

10 de juliol de 2025 Data límit per al lliurament al tutor del TFM d'una primera versió del treball ja acabat; el tutor retornarà a l'estudiant el treball corregit abans del 31 de juliol.

01 de setembre de 2025 Data límit per al lliurament al tutor del TFM de la versió definitiva del treball.

10 de setembre de 2025 Data límit per al lliurament al tutor i al coordinador del màster del treball completament acabat.

25 i 26 de setembre de 2025 Lectura pública dels TFM.

La lectura pública del TFM es desenvoluparà en dos parts. En la primera, l'estudiant realitzarà una exposició d'uns 20 minuts sobre les motivacions per a l'elecció del tema del treball, els objectius, la metodologia emprada, l'estructura i el contingut, les principals aportacions i les conclusions. Per a esta exposició, l'estudiant haurà de servir-se de les Tècniques de la Informació i la Comunicació (TIC). En la segona part, els membres de la Comissió del TFM emetran els seus juís, comentaris i preguntes, als quals l'estudiant podrà respondre en un torn final de rèplica. La lectura de cada TFM durarà com a màxim de 40 minuts. Els estudiants de la modalitat presencial del Màster defendran els seus treballs presencialment, mentre que els de la modalitat virtual ho faran en streaming.

Pel que fa al TREBALL DE FINAL DE MÀSTER, el treball escrit valdrà el 80% de la qualificació final i la presentació oral valdrà el 20%. Si el professorat detecta plagis, el treball es puntuarà amb un zero. La matrícula d'honor s'atorgarà aquí abast o supere una nota final de 9,5, complint la normativa vigent que permet atorgar una MH per cada vint alumnes. En cas que a una mateixa MH opten dos o més treballs amb la mateixa qualificació màxima, es valorarà també la nota mitjana obtinguda en el màster.

Avaluació del treball escrit. Rúbriques (valor: 80%):

- a) Originalitat i qualitat dels continguts: 20%
- b) Argumentació i estructura: 20%
- c) Tractament de les fonts textuais, iconogràfiques i arqueològiques: 10%
- d) Qualitat de la bibliografia i aparell crític: 25%
- e) Compromís amb els Objectius del Desenvolupament Sostenible (ODS): 5%

Avaluació de la presentació oral. Rúbriques (valor: 20%)

- a) Estructura i contingut de l'exposició oral: 10%
- b) Oralitat de l'exposició: 5%
- c) Recursos de suport a l'exposició oral (TIC, etc.): 5%

La Comissió de Docència del Màster, formada per tres professors, nomenarà els membres dels tribunals de TFM, que estaran compostos per dos o tres professors, un dels quals serà el professor tutor del treball. La Comissió del Màster i la composició definitiva dels tribunals es comunicarà als estudiants una setmana abans de l'acte de lectura pública.

Pel que fa al procediment de revisió de qualificacions, en el moment de realització de cada activitat d'avaluació els professors informaran l'alumnat del mateix.

Pel que fa a les recuperacions de les proves, el professor acordarà amb els estudiants les dates, que hauran d'estar compreses dins del mes següent a la realització de la prova original. Podran presentar-se a la recuperació també aquells estudiants que, tot i haver aprovat una prova, desitgin pujar nota. El treball de final de màster no està subjecte a recuperació.

PUBLICACIÓ

Es recomanarà la publicació en el Dipòsit Digital de Documents (DDD) de la UAB de tots els TFM amb una nota final igual o superior a 9. Amb la finalitat de poder fer la publicació, l'estudiant haurà de firmar i entregar al coordinador/a del mòdul de TFM el formulari de consentiment elaborat per la Biblioteca d'Humanitats de la UAB degudament emplenat.

Veure normativa:

- Reglament del Dipòsit Digital de Documents de la UAB acord del Consell de Govern de 25 d'abril de 2012.
- Política institucional d'accés obert de la Universitat Autònoma de Barcelona aprovada en Consell de Govern el 25 d'abril de 2012.
- Llicències Creative Commons recomanades a la UAB aprovades per la Comissió d'Accés Obert de la UAB a gener de 2015 i revisades a octubre de 2017.
- Política de preservació del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) aprovada en Consell de Govern el 3 de maig de 2018.

Bibliografia

Cervelló Autuori, Josep. 2026². Escrituras, lengua y cultura en el antiguo Egipto. Bellaterra: Edicions UAB.

Da Riva, Rocío; Vidal, Jordi (eds.) 2015. Descubriendo el Antiguo Oriente. Pioneros y arqueólogos de Mesopotamia y Egipto a finales del s. XIX y principios del s. XX. Barcelona: Bellaterra (articles de Marsal, Cervelló Autuori i Moreno García).

Davies, Vanessa; Laboury, Dimitri (eds.) 2020. The Oxford Handbook of Egyptian Epigraphy and Paleography. Oxford: Oxford U.P.

Hornung, Erik, 2000. Introducción a la egiptología. Estado, métodos, tareas. Madrid-Barcelona: Trotta-Edicions de la UB.

Lloyd, Alan B. (ed.) 2010. A Companion to Ancient Egypt. 2 vols. Oxford: Wiley-Blackwell.

Sauneron, Sergei 1971. La egiptología. Vilassar de Mar: Oikos Tau (ed. orig. 1968. Paris: PUF).

Valbelle, Dominique, 1994. L'Égyptologie. Paris: PUF.

Verbovsek, Alexandra; Backes, Burkhard; Jones, Catherine (eds.) 2011. Methodik und Didaktik in der Ägyptologie. Herausforderungen eines kulturwissenschaftlichen Paradigmenwechsels in den Altertumswissenschaften. München: Wilhelm Fink (especialment articles de Dieleman, Winand, Angenot, Baines i Eyre).

Vegeu el document "Orientaciones para la confección del Trabajo de Fin de Máster".

Programari

JSesh, programa per escriure jeroglífics.

Es pot descarregar gratuïtament de: <https://jsesh.qenherkhopeshef.org/>

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	anual	tarda

PROVISIONAL